

Náš Josef Janás

RNDr. Jan Šedivý

V únoru letošního roku nás nečekaně opustil doc. RNDr. Josef Janás, CSc., člověk, který pro mnoho účastníků tohoto semináře byl nejen učitelem, ale také přítelem a velkým vzorem. Dovolte mi, vážení přátelé, krátkou vzpomínku na tuto významnou osobnost.

Josef Janás se narodil 15. ledna 1934 v Suchově. Letos tedy oslavil 75. narozeniny. Když dosáhl věku 11 let, přestěhoval se se svými rodiči v rámci osídlování pohraničí do Březí u Mikulova. Poté absolvoval gymnázium Mikulov a nastoupil vysokoškolské studium v Brně, kde absolvoval Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity. Po studiu nastoupil hned na JSS v Zastávce u Brna. Pokračoval však v dalším studiu, tentokrát na Přírodovědecké fakultě UJEP v Brně, které úspěšně ukončil v roce 1961. Poté získal post odborného asistenta na Pedagogické fakultě UJEP. Přestože mu minulý režim nebyl nakloněn, dokázal již v r. 1972 úspěšně ukončit rigorózní řízení na Přírodovědecké fakultě UJEP v Brně a získat titul RNDr. V roce 1981 získal na MFF UK vědeckou hodnost CSc. Jeho profesní vývoj pokračoval dál a v roce 1987 se stal docentem na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V letech 1990-91 působil ve funkci vedoucího katedry a proděkana Pedagogické fakulty MU. V roce 1991 a později opakovaně byl zvolen děkanem této fakulty a v letech 1996 až 1998 vykonával funkci prorektora Masarykovy univerzity. Byl mimořádně pracovitý a pečlivý v práci. Po skončení svého funkčního období se znovu vrátil na svou Pedagogickou fakultu a vychovával další generaci učitelů fyziky. Jako vysokoškolský pedagog připravil na budoucí povolání dlouhou řadu učitelů fyziky základních a středních škol, velmi výrazně se angažoval i v dalším vzdělávání učitelů fyziky z praxe. Intenzivně se zabýval problematikou mezipředmětových vazeb fyziky s dalšími přírodovědnými předměty. V závěru své pedagogické kariéry se znovu vrátil na částečný úvazek do pozice učitele fyziky na střední škole.

Ve svém vystoupení bych ale rád zmínil ještě další aktivity Josefa Janáse, a to mimo jiné jeho působení v Jednotě českých matematiků a fyziků. V této profesní společnosti cílevědomě uplatňoval svůj organizační talent např. při organizování velkých konferencí o fyzikálním vzdělávání vedených prof. Černohorským. Za jeho dlouholetou práci v JČMF byl jmenován nejprve zasloužilým, později čestným členem JČMF.

Zvláště bych chtěl ovšem vyzdvihnout jeho činnost v Odborné skupině pro fyziku na ZŠ při tehdejší Fyzikální pedagogické sekci JČMF. Tato skupina pracuje již 26 let - byla založena 12.12. 1983. Josef byl jejím zakládajícím členem a pracoval v ní vždy velmi intenzivně. Byl spoluorganizátorem všech dosavadních 11 seminářů Odborné skupiny (od 1. semináře v Podlesí s názvem Fyzika na základní škole - 40 účastníků - až po 11. seminář Projektová výuka ve fyzice na ZŠ ve Vlachovicích - 80 účastníků). Až do 10. semináře nesl hlavní odpovědnost za přípravu a sestavení programu. Měl na starosti také editaci sborníků na mnoha z 10 se-

minářů. Připravil si vystoupení na všech 11 seminářích, často měl hlavní přednášku - zejména řešení mezipředmětových vazeb - a na posledních třech seminářích přidal i své zkušenosti jako externí učitel fyziky na gymnáziu. Spolu s dr. Svátovou připravil několik velmi úspěšných hudebně orientovaných společenských večerů, využil při nich svou velkou lásku k hudbě.

Josef Janás byl však také dobrý člověk. Byl vždy ochoten poradit, nezištně pomoci, rozseval okolo sebe pohodu a dobrou náladu. Josef byl navzdory věku mladý, mladší, než leckterý čtyřicátník. Myšlením, chováním (pozor - nehrál si na mladíka, ale on jím skutečně byl). Byl tím, co nazýváme „dobíječ baterek“, optimista, člověk, v jehož společnosti se cítíme dobře, bezpečně. Nejen, že nezkazil žádnou legraci, ale ve věku, kdy jiní obouvají bačkory a krmí ptáčky, překypoval aktivitou a byl aktivním účastníkem, ale i organizátorem mnoha akcí. Dobře a rád diskutoval, byl v pravém slova smyslu moudrý.

Jak jsem již předeslal, miloval hudbu, často navštěvoval koncerty a operní představení, ale sám také velmi hezky zpíval. Znal spoustu krásných, zejména moravských písní a při našich setkáních jimi vždy potěšil celou společnost. Byl bezkonkurenčním vypravěčem vtipů, dokázal dlouhé hodiny bavit společnost svým laskavým humorem. Rozdával hrstmi optimismus. Byl milovník a znalec dobrého vína, spolehlivý kamarád, který nikdy nikoho nepodrazil, kde mohl, pomáhal. Jeho matematicko-fyzikální racionalita se snoubila s jeho dobrým srdcem, a také proto jsme ho měli tolik rádi.

Jožka Janás měl rád Vysočinu. Znal ji důvěrně z procházek v pohorkách i na běžkách, z okna hospůdky či stylové venkovské chaloupky. Často jezdil do Březin a na Cikháj, aby načerpal potřebné síly. Sbíral houby, borůvky, měl rád zalesněnou, málo obydlenu krajinu a čerstvý vzduch. Na rozdíl od většiny domorodců se mu líbily i dvoumetrové závěje sněhu a s úsměvem z nich vyprošťoval zasněžené auto. Vysočina byla Josefův druhý domov.

Považuji za velký dar života, že jsem měl to štěstí poznat tohoto vzácného člověka, spolupracovat s ním a prožít v jeho společnosti během dlouhé řádky let spoustu krásných chvil.

Děkuji všem, kteří mi svými náměty pomohli tento příspěvek vytvořit: prof. Černoorskému, doc. Kolářové, dr. Lišákové, dr. Bohuňkovi a Mgr. Hejzlarové.

